

AZ ÁG. H. EV.
MISSZIO-
EGYESÜLET
HIVATALOS
KÖZLÖNYE.

MISSZIÓI LAPOK

Megjel. havonta
Előfizetési ára:
1 évre 2 pengő.
Postatakarékpzt
számla 17.270 sz.

ALAPITOTTA: SCHOLTZ ÖDÖN ESPERES.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: NÉMETH KÁROLY.

A Missziói Lapok szerkesztősége: Lébény, Moson m. — Kiadóhivatal: Kispest, Thököly-út 18.

E világ vil gossága.

„Aki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.” Ján. 8, 12.

A Krisztus egyháza olyan embe-
rekből áll, akik nyomon követik
Urukát, mint vezérüket. Hisznek
benne; s mert hisznek benne, azért
tanulnak tőle; követik s az ő mun-
káját akarják végézni úgy, ahogyan
ő csinálja. De tapasztalják,
hogy életük távol áll ettől az esz-
ménytől. Tehát valamiképpen min-
den kifejezésre akarják juttatni
bűnbánatukat, bánkódva azon,
hogy a Krisztusi példaképtől any-
nyira elmaradtak. Lépten-nyomon
érezik, hogy saját erejük elégtelen
annak az új életnek a megvalósítá-
sára, amelyet megkezdtek. Tudják,
hogy a Szentlélek segítsége nélkül
kudarcot vallanak s legjobb elha-
tározásaik is hiábavalóknak bizo-
nyulnak: nem azt cselekszik, amit
akarnak, hanem azt, amit nem akar-
nak. Felébred bennük méltatlansá-
guk és elégtelenségük tudata; ez-
zel azonban mindig együttjár az
új meg új odaszentelődés a Krisz-
tus szolgálatára.

Amikor a Krisztus követésre szó-
lít fel bennünket, akkor azt akar-
ja, hogy a kísértésekkel ugyanúgy
szálljunk szembe, mint ő a pusztá-
ban. Legyünk készen a segítsé-
re úgy, ahogyan ő készséggel segített
a kánai menyegzőben. Vállaljuk a
jósándék ugyanolyan megcsúfo-
lását, amilyent ő vállalt a názáreti
csöcseléktől. Legyen bátorságunk
úgy harcolni minden jogtalanság
és önző érdek ellen, ahogyan ő

szembeszállt a jeruzsálemi temp-
lomban a farizeusokkal. Vigyünk
vigasztalást és bátorítást, minden
hajlékba, ahogyan ő tette Bethá-
niában, Mária és Mártha gyászba-
borult hajlékában. Legyen bennünk
annyi szeretet, hogy a bűnösöknek
és a társadalom száműzöttjeinek
vele együtt tudjuk mondani: Isten
megbocsát néked. Hogy szolgál-
junk szeretetben és odaadással.
Hogy örüljünk az örülőkkel és sír-
junk a sírókkal. Hogy halálunk
óráján a sír éjszakáján keresztül
és azon túl meglássuk a mennyei
hajlékot. Hogy angyalokat lássunk
ott, ahol mások csak holtakat lát-
nak és tudjuk, hogy az élőt nem
kell a sírban keresnünk.

Amíg a keresztyén egyház tag-
jai a Krisztust, a világ világosságát
követik; amíg életükkel tesznek
bizonyosságot Uruk, Megváltójuk és
példaképük mellett; amíg ilyen-
képpen élő vizek áradnak belőlük
az eltikkadt és elcsüggedt embe-
rekbe; amíg a magasabb rendű éle-
tet képviselik a sokszor az állati
színvonal alá süllyedt emberiség-
ben: addig az emberiség hozzá fo-
lyamodik erőért és segítségért.

Az egyháznak szüksége van sza-
batosan megformulázott hitvallás-
ra. De legalább is éppen olyan
szüksége van hitvallókra, akik
egész életükkel bizonyosságot tesz-
nek az egyház tanításának életre-
valósága és az egyház Urának min-
denre elégséges volta mellett. Az
egyháznak elsőrendű feladata és
főmunkája az, hogy Urához hason-

lóan munkálkodjék; hogy közölje Urának életét, ennek teljességét, az emberekkel. Jézus próféta és tanító is volt. De tanításának nem az ismeretnyújtás, hanem az életközlés volt a főcélja. Azért jött, hogy az embereknek életük legyen és bővülködjenek. Ez a bővülködő

élet a szent élet. A Krisztus híveit a gyümölcsseikről, a cselekedeteikről lehet megismerni s azokról a hatásokról, amelyeket az emberekre és a világra gyakorolnak. Keresztyén voltunknak ez a próbaköve és a pecsétje.

Kunst Irén-émlékünnepély Budapesten.

Isten különös kegyelméből megtarthattuk Kunst Irén halálának 10 éves évfordulóját. Nagyon megszügyenültünk hitünkben, mert a nehéz idők járása miatt már-már jobbnak láttuk az ünnepélyt elhalasztani. Aggodalmunkat még fokozta az a körülmény, hogy a tervbe vett rádiós istentisztelet is elmaradt. Az ördög azzal is rémített, hogy az Üllői-uti imatermet nem lehetett besötétíteni és emiatt nagyon korai időpontra kellett tenni a kezdetet, mások pedig szüntelenül azt mondogatták, „ugyan kit érdekelnek ezekben sorsdöntő időkben Kínában munkálkodó misszionáriusok?” Nagy bánatunk és előretudott szomorúságunk volt az is, hogy vidéki missziói egyesületeink nem tudják magukat képviseltetni, missziói barátaink pedig kénytelenek távolmaradni. Kizárólag csak budapesti érdeklődőkre számíthattunk. De Isten nagyon megszügyenített a kishitűségben.

Dél előtt nem volt zavaró berepülés és így a Deák téri nagytemplom szépen megtelt. Tíz esztendővel ezelőtt éppen így hullámozott a gyülekezet, de míg akkor — a krónikás szerint — inkább csak idősebbek érdeklődtek, most a főistentiszteletre a gyülekezet minden rétege ott volt. Az ünnepi istentiszteletre Zulauf Henriket, a Fébé diakonissza egyesület igazgató lelkészét kértük fel, aki I. Kor. 9, 13—23-ig terjedő igék alapján „Mindeneknek mindenné lettem” központi gondolatról hirdette Isten igéjét. Az igehirdetést teljes szöveggel is megjelentetjük, most csak a gerincét ragadjuk ki a mindvégig érdekes és igeszerű missziói igehirdetésből. Mi jellemzi az Anyaszentegyház missziói szolgálatát? 1. Ez a szolgálat elsősorban engedelmesség. 2. Teljesen szabad az anyagszágtól. 3. Valóban szolgálat. Az igehirdetés egyes megállapításoknál sok illusztrációt hozott Kunst Irén és más magyar misszionáriusok életéből. E helyen is hálás szívvel gondolunk a szolgálatra, melybe olyan szépen illeszke-

dett be a Lutheránia végyeskar éneke Weltler Jenő karnagy vezetésével.

A délutáni emlékünnepélyen szintén sok népet terelt össze Isten Szentlelke. Dr. Farkas Mária főnökhasszony imádságával, pontosan megkezdődött az ünnepély, melyet Kemény Lajos esperes nyitott meg. Bevezető szavaiban éppen a mai aggodalmaskodással szemben II. Kor. levél szavait idézte: „Mi nem a láthatókra, hanem a láthatatlanokra nézünk...” Jó lesz tekintetünket arra a lélekre fordítani, akit itt a földön Kunst Irénnek neveztek az emberek, akinek a neve azonban fel volt írva Istennek a kezére, cselekedetei pedig Isten szeme előtt folytak le. Bizonyoságtévő és szolgáló életét a látható világ körében a láthatatlan világ számára végezte... Áldott emléke még most is szolgálni fog közöttünk ha engedjük, hogy példája megerősítsen minket a kitartó szolgálattal és a mindvégig megálló hitben.”

Dr. Victor János és dr. Csia Sándor a ref. külmisziói szövetség elnöke és alelnöke személyes bizonyoságtételt adtak Kunst Irénnel való ismeretségükről. Kunst Irén az emlékezésükben úgy él, mint aki teljesen átadott lélek volt, aki együtt tudott örülni az örülőkkel és együtt sírt a sírókkal. Valóságos misszionáriusnő volt. Mindenki ben csak azt nézte, hogy a Jézus megváltott gyermeke, akit az ő számára kell megnyerni vagy Jézushoz vezetni.

Marcsek Anikó helyett az egyesület titkára olvasott fel két költeményt: Muraközy Gyulától: Péter és Varga Gyulánétól: Az utolsó üzenet c. költeményeket.

Györy Jánosné Gáncs Mária egy Kunst Irén fordítású szép éneket énekelt (Lelkem kíván Téged) és a Fébé énekar is szép két éneket adott elő. Túrmezey Erzsébet diakonissza testvér három költeményt adott elő, melyek közül különösen az utolsóért, Kunst Irén emlékére írt alkalmi költeményéért vagyunk nagyon hálásak. Igéretünk van

arra, hogy alkalmilag olvasóink is megismerik.

Meleg testvéri szeretetben, a Fébé diakonisszaegyesülettel karöltve rendezett ünnepélyünket Scholz László lelkes írásmagyarázata zárta be, ki Csel. 14, 27. alapján „a misszió előtt megnyílt kapuról” szölt. Az igehirdetés, valamint a többi elhangzott bizonyágtétel külön

kis emlékfűzetben fog megjelenni. Most csak azért adunk hírt röviden, hogy egy okkal több legyen a hálaadásra, mert Isten bőségesen megmutatta, hogy neki sok gyermeke van ebben a városban, kik a nehézségek között is imádkoznak áldoznak és szívükön hordozzák a misszió ügyét. Dicsőség legyen Istennek.

D. L.

Kunst Irén leveleiből.

(November 9-én mult tíz esztendeje, hogy Kunst Irén miszionáriusnő Kínában meghalt. Alább közölt levele kerek negyven esztendeje, 1904. december 27-én kelt Csangszában.)

Igen szép karácsonyt ünnepeltünk. Karácsony estéjét testvéreinkkel itthon, a díszített gyertyáktól csillogó karácsonyfa körül töltöttük. Karácsony másodnapján pedig az iskolás gyermekek számára rendezett ünnepélyen vettünk részt, mely a nagy imaházban volt. A

gyermekek, számra nézve 17-en, legelő ültek; előttük az ajándékokkal díszített karácsonyfa. A terem majdnem megtelt. Ének és ima után a gyermekek karácsonyi éneket énekeltek, három leánya magában kezdte, kettő keresztyén és egy másik, a kart pedig együtt énekeltek. Oh, nem is mondhatom nektek, mily érzés fogott el, midőn elgondoltam, hogy itt, Kína közepén is már örülnek Krisztus Urunk születésének és dicséretét éneklük. A keresztyének száma ugyan

még kicsiny, de az Úrnak hatalma nagy, és Ő még nagyokat fog itt is cselekedni, hiszen már cselekedett is. Az ének után négy kis gyermek hosszút szavalt a „háromjegyű klasszikusokról”, kátéféle könyvből, mely keresztyén hitigazságokat tartalmaz.

Aztán H. hittérítő, a gyermekek tanítója az „Emmanuel” szó értelmét magyarázta, mely annyit tesz: mi velünk az Isten. - „Emmanuel” nem azt teszi, hogy Istent ebben vagy abban az országban kell keresni, hanem hogy az Isten lejött közénk, köztünk lakozott az Úr Jézus, az Ő egyszülött Fia képében és most is itt van köztünk: mert az Úr Jézus azt mondta: „Ahol ketten vagy hárman együtt vannak az én nevemben, ott vagyok közöttük” és ismét: „Menjetek el, tanítsatok minden népeket!” „És ime, én ti veletek vagyok minden napon e világ végezetéig.” (Máté 1, 23; 18, 20; 28, 20.) Hálát adtam az Istennek,

hogy a karácsonyt itt, a kínaiak közt ünnepelhettem. Hálát azért, hogy Ő a kínaiak Istene is akar lenni, hogy le szállott a mi földünkre; hogy atyai szíve a Jézusban feltárult minden embernek. Az Isten már az őtestámentumban is annyi ígéretet adott a pogányok részére! (Lásd Zsolt. 72, 8. 11. 17; Ézsaiás 25, 7; 42, 1; 49, 6.) És valamennyi ígéretet a Jézus Krisztusban: ámenek, Isten kész azokat beváltani, csak rajtunk múlik, hogy azt kérjük. Nem akartok-e ti is résztvenni a munkában, hű, szüntelen való könyörgéssel és ha itt lelkek megtalálják a világ Világosságát, néktek is részetek lesz az örömben. Az ének után a gyermekek apró ajándékokban részesültek, de még a többi jelenlevők is narancsot és süteményt kaptak és mindenki boldogan ment haza.

Őszinte szeretettel üdvözlök testvéreitek,

Kunst Irén.

A jelenkor vallásos világproblémái.

Bohne evang. lelkész, Oberlungwitz.

III.

Keresztyénség és népiség.

(Befejező közlemény.)

Ez a vallásos világprobléma is világtörténelmi jelentőségű. Sokan kérdezték már maguktól, miért tudják a pogány népek olyan sokáig tartani magukat, ha a Biblia szava igaz, hogy a bűn az emberek romlása. Misszionáriusaink így felelnek erre: Isten a föld népeinek erősséget adott a természeti rendben. Ezeket a népeket a törzsi rend és az ősi kötelekek építették föl és tartották meg, nevezetesen Afrikában.

A misszió ennek ellenére nem fölösleges, mintha a természetes népeknek mindenük megvolna, ami szükséges, hogy mint népek életben maradjanak. Mert természetes rendtartásaik keretein belül ott állnak a vallásaikból származó nyomorúságokban, szellemektől való félelem, varázslás szörnyű részleteivel, az asszony rabszolgasorsra juttatása, sokszorosan pusztító bűnök, mint a zabolátlanság; maga az emberevés is a fajszerű vallási nézetekben gyökerezik. Elég ennyi ezekből az utalásokból. A pogányok pedig nem azok a jámbor gyermekek, akiknek boldogságát a misszió csak zavarhatja!

Az sem áll, hogy a keresztyén üzenet szétrombolta a természeti népek természetes kötelekeit és így ezek a népek

elkorcsosultak és gyökerüket veszítették. Ez inkább a fehérek civilizációjával való összeütközésnek volt a hatása. Ezekre az emberekre jóformán egy éjszaka tört rá az ellenállhatatlan technikai fejlődés, amihez nálunk évszázadokra volt szükség és így időt hagyott, hogy beleéljük magunkat. Ennek a fejlődésnek ott mindent ki kellett vetnie az útjából, belsőleg és külsőleg is. A leg-egyszerűbb állapotok voltak 40 évvel ezelőtt — és ma gépszekerek zúgnak végig az új műutakon, repülőgépek kötnek ki, a hangos rádió bõmből, filmek futnak (részben rosszak!). A gazdasági fejlődés lehetővé teszi az egyes embernek, hogy nemcsak önállóan, hanem atyafiságtól függetlenül kereshesse meg kenyérét. Mivel a dolgok fejlődése lehetővé és gyakran szükségessé teszi a szabad költözködést, így a törzsi kötelekek meglazulnak és elpusztulnak. Ezeknek a népeknek az életre fontos kötelekei és szellemi-vallásos élete nem állnak helyt, ezen a kultúrfokon a rohanó fejlődéssel szemben. Népileg, szellemileg, lelki- és vallásilag gyökerüket veszítik.

A missziónak nyilvánvaló érdeme, hogy először ösmerte föl, milyen komoly veszélyek rejlenek a bennszülött

népek számára ebben a fejlődésben és egyedül szállt szembe ezekkel a veszélyekkel. A világtól távoleső szellemi harc területe nagyon vonzó. A nép lelke nyelvében van, ha azt elhagyja, elpusztul. A misszionáriusok fölmerték ezt, mindenütt megtanulták a bennszülöttek nyelvét. Ezen prédikáltak, Bibliát, katekizmust és keresztyén énekeket adtak az embereknek. A missziói iskola elsőrendű kulturmunka, az oktatásban a bennszülöttek nyelvét használják. A misszió ma is éppen ilyen komoly harcban áll a törzsi kötelékek megtartásáért, amelyek annyira fontosak a bomlasztó civilizációval szemben! A népi erkölcsök és berendezések átszarmaznak a keresztyén gyülekezetre is, amennyiben nem

fonódtak össze elválaszthatatlanul a keresztyénellenességgel. Ezzel mindketőnek szolgálatot tesznek; a keresztyénységnek, mert ezáltal meggyökerezik a népiségben és ősereditív lesz és népiségnek, mert ezáltal megóvjva az elpusztulástól.

Már ez a kevés is világossá teheti előttünk, hogy ma, a népek gyógyulása a természetes renchez való visszatérés, a faj tisztántartása, a törzs megbecsülése által világkérdéssé kezd lenni. A missziót előharcosnak kell tekinteni. A missziói munka értékét mindenki előtt világossá teheti az a mód, ahogy a misszió ennek a világkérdésnek a megoldását a kezébe vette.

Ford: *Zarándi Attila.*

A Lípcei Misszió szolgálata 1943/1944.

(D. Dr. Ihmels Károly missziói igazgató jelentéséből.)

I. Az afrikai munkamező.

Egy esztendeje emlékeztünk meg arról, hogy afrikai munkánk ötven éves multra tekinthet vissza. Ma már tudjuk, hogy nemcsak a fogolytáborokban internált misszionáriusaink ünnepeltek lélekben velünk; hanem a missziói munkamezőn is mély hálával ülték meg a jubileumot. Keletafrikában természetesen nem a lípcei kiküldés napját, hanem a kilimandsarói munka megkezdésének a napját választották az ünnepség idejéül. Madsamében, ezen a legrégebbi állomásunkon, sok ezer keresztyén sereglett egybe a missziói terület minden tájkáról a madsame-vidéki nagy gyülekezettel együtt. A szuaheli nyelven megjelenő „Mambo Leo” című folyóirat hozott egy tudósítást, amelyet a táborokban internált misszionáriusaink is nagy örömmel olvastak. Mindez pedig annyit jelent, hogy az afrikai keresztyénység ezekben a háborús időkben is hálásan ragaszkodik azokhoz, a német atyákhoz, akik elvitték hozzájuk az evangéliomot s immár 50 esztendeje munkálkodnak köztük.

Más jelentések mutatják, hogy a munka az 5-ik háborús évben is örvedetesen halad. Úgy látszik, a pogánykeresztelések száma emelkedik. Egy levélből, amely már egy esztendővel ezelőtt íródott, kitűnik, hogy a keresztyének száma akkor 50.000 volt. Ha ez a tudósítás pontos, akkor 1940 jan. 1-től 1943 közepéig, tehát 3 és fél év alatt a szaporodás 13.500 lélek. Ez a növekedés majdnem túl hirtelennek látszik. Annyi bizonyos, hogy a misszionáriusa-

ink vetése gazdag gyümölcsöket terem. Ezeknek a soklelkes gyülekezeteknek a gondozása természetesen új munkaerőket követel. Örvedetes, hogy Madsamében D. Reusch befejezhetett egy lelkészképző tanfolyamot. A tanfolyam résztvevői közül hetet az 1943. évi reformációi ünnepen a mvikai templomban avatták fel; további tizennégy résztvevőnek a felavatása a saját gyülekezeteikben történt, vagyis más, szintén a Lutheránus Egyházsövetség kötelékébe tartozó missziói társulatok (Berlini, Betheli, Herrnhuti stb. missziók) munkamezőin.

A keresztyéneink által kifejtett misszionáló erőt talán legjobban megvilágítja egy az Uzambara területről szóló jelentés. Oda a Pare hegység lakosai közül sokan vándorolnak ki munka és kenyérkereset után. Schomerus misszionárius 1938-ban megindította az oda költözött keresztyének lelki gondozását, de ennek a háború következtében vége szakadt. Most a Bethel-Misszió útján értesülünk, hogy megjelent azon a vidéken egy a Pare-hegységből való keresztyén, aki isteni elhivatást érez magában honfitársainak lelki gondozására. Hogy minden rendben történjék, magával vitte lelkipásztorának ajánló levelét. Sem a missziótól, sem a gyülekezettől nem kap fizetést. Egy varrógépet vitt magával s beszegi az asszonyok kendőit és foltozza a férfiak nadrágjait. Legfőbb gondja pedig az, hogy összegyűjtse a keresztyéneket és hirdesse az evangéliomot a pogány wapareknek. — Ez csak egy egyes kép, de ez is mutatja, hogy milyen sok-

féle erő fog munkához. Hogy az egyházi célok iránti áldozatkészség sem csökken, mutatja az a tény, hogy Arusában a templomépítés befejeződött. A templom felavatása 1943 karácsonyára volt tervezve.

Meglepő, hogy ezekben a háborús években Afrikában az iskolaügy nyilvánvalóan erős támogatásban részesül. Ez áll nemcsak a mi mezőnkre, hanem nyilvánvalóan a fekete földrész széles területeire is. Nem könnyű megállapítani, hogy ez az irányzat miben leli magyarázatát. Annyi bizonyos, hogy a kormányhatóságok szeretnék ezen a téren továbbhaladni, s rábeszéléssel és anyag támogatással ösztönzik a missziói társulatokat iskolarendszerük kiépítésére. Missziói körökből viszont olyan hangok hallatszanak, hogy a keresztyénység gyors fejlődésének mostani stádiumában a misszióknak főfeladata a benszülőttek nevelése s azt tartják, hogy ezt a feladatot magasabb fokú tanintézetek útján lehet legjobban megoldani. Egy korábban sokszor hangoztatott jelszó bukkant fel: A nevelés most fontosabb, mint az oktatás. Végül tekintettel a fehér népek egymás ellen viselt háborújára, a négervilágban az öntudat erős felduzzadását lehet észlelni. Bizonyára ez is egyik oka annak, hogy a kormányzat ezen a téren iparkodik előbbre haladni. S nem csupán a mi missziói mezőnkön törekszik az iskolákat fenntartani — aminek csak örülhetünk —, hanem új utakat is nyitnak. Hallottuk például, hogy a mosi leányiskola helyett, amely fő háziasszonyok és anyák nevelését tűzte ki céljaul, most Maranguban tanítóképző nyílt meg. Misszionáriusaink ezt a fejlődést valószínűleg korainak tartják s általában nem minden aggodalom nélkül látják a túlságosan gyors haladást. Rother esperesünk Coffiefonteinből például így ír: „Keleten a munkánk óriási léptekkel halad, egészségtelen és veszélyes sietséggel, pedig lassan és biztosan kellene fejlődnie. A benszülőttek, akikért a missziói egyház létesült, teljes erővel érvényre jutnak. Csak annak örülök, hogy a vezetők körében olyan higgadt, megfontolt emberek vannak.“ Éppen abban, hogy a benszülőtt pásztorokban ilyen higgadt, bevált vezetők akadnak, ezekben a döntő órákban, felismerhetjük az Úr kezét, aki a fiatal keresztyéniséget fenntartja, sőt gyarapítja.

II. Az indiai munkamező.

Az indiai munkamezőn is jubileumot ültettünk. 1944 január 14-én volt 25 esz-

tendeje, hogy a tamul egyház alkotmányt adott magának és így önállóvá lett. Közvetlenül a világháború után volt ez. Akkor Indiából minden birodalmi német misszionárius ki volt kergetve s egészen bizonytalan volt, hogy vajon mikor térhetnek vissza. A háborús években lelkészek és laikusok örvendően megmutatták, hogy a fokozott felelősséget viselni bírják. Az akkori, politikailag annyira izgalmas időben helyesnek látszott világosan kifejezésre juttatni, hogy az egyház nem a külföldiek dolga, hanem maguknak az indiaiaknak legbensőbb ügye. Tehát a svéd egyházi misszióval egyetértésben önállósította magát a tamul egyház. Mi itt Németországban örömmel üdvözlöttük ezt a fejlődést; hiszen a Lipcsei Misszió már évtizedek óta ezt a célt munkálta. Ez az egyházi alkotmány azóta egészében véve bevált és az indiaiak egyre jobban belenőttek feladatukba. Az új háború kitérőesek, 1939-ben, megtörtént a német misszionáriusok kiválása, anélkül, hogy súlyos válságot idézett volna elő. A tamul egyháznak tehát minden oka megvan arra, hogy hálával tekintsen vissza az elmúlt 25 esztendőre. Az ottani gyülekezetekkel mi itthon szintén megköszönjük Istennek, hogy a tamul egyház viharos időben megállta helyét.

Az egyház szolgálata az 1943/44. évben is zavartalanul folyt. Úgy látszik, hogy a mult év politikai mozgalmai Dél-Indiát kevésbé rázkódtatták meg, mint Északindiat. Hiszen a japánok és Bose csapatainak előnyomulása csak néhány hónapja kezdődött meg s éppen hogy elérte, illetve túllépte India határait. Ez a hadszíntér azonban igen távol esik a mi missziói mezőnktől. Bizonyára ezzel magyarázható, hogy a tamul föld még nem igen érzi hatását. Az éhínség is északon van. A keresztyénység gyarapodása az utóbbi években is továbbtartott, ha nem is abban a gyors tempóban, mint Afrikában. Sajnos, a mult évről még nem áll rendelkezésünkre statisztikai anyag. Közöljük tehát azokat a számokat, amelyeket a svéd egyházi misszió lapja a megelőző évről hozott. Eszerint 1942 végén a keresztyének száma 42.342 volt. Keresztyénben részesült 1389 felnőtt és 1025 gyermek. Az iskolákat 17.054 gyermek látogatta. Ezek csak száraz szám adatok, de mégis világosan mutatják, hogy Indiában sem következett be pangás.

A részleteket illetően az egyház munkájáról mindenekelőtt hallottuk, hogy a madrasi Gurukul nevű teológiai intézet egy több esztendőre tervezett

theológus kurzust kezdett. A kurzust D. Sandegren püspök vezeti, aki minden hónapban egy hetet Madrasban tölt s ott előadásokat tart. Rajta kívül két svéd misszionárius és két indiai lelkész az előadók. Az idők jelének tekinthetjük, hogy Szavarimuthu lelkész, tehát egy indiai lett a konrektor. 19 fiatalember kezdte meg tanulmányait s a jelentések azt mondják, hogy az együttműködés örvedetesen alakul. Egyidejűleg vallás-tanítóknak is tartottak tanfolyamot Lal-gudiban; ezt Appadurei lelkész vezeti, aki Németországban is járt. Az alatt az idő alatt, amíg Erikson svéd misszionárius szabadságon volt, az egyház egész népiskolai ügyének Asirvadam tanár állt az élén. Többek között két konferenciát tartott a tanítóknak, az egyiket Pandurban, a másikat Mayavaramban. Gábler esperes jelentése szerint a konferenciák jól látogatottak voltak és a résztvevők számára hasznosaknak bizonyultak. Így iparkodik az egyház a népiskolák misszionáló erejét növelni.

Hogy a vezető férfiak a politikai nyugtalanságtól sem engedik magukat megzavartatni, azt tanúsítja az a terjedelmes emlékirat, amely a múlt évben készült. Arról van benne szó, hogy miként alakuljon a jövőben az egyháznak a viszonya a misszióhoz. Mikor 1938/39-ben Indiában jártam, már elhangzott néhány radikális hang azt követelve, hogy a külföldi misszionáriusok vessék magukat alá a tamil egyházvezetésnek. Nem lenne tehát csoda, hogyha a háborús évek az egyházban ezt a hangulatot megerősítették, sőt győzelemhez segítették volna. Örvedetesen lepett meg tehát bennünket, hogy az egyháztanács említett emlékirata minden efajta, a valódi helyzettel egyébként sem számoló, javaslatot kifejezetten elutasít. Az egyház és a misszió legyenek elválasztva egymástól szervezeti tekintetben, a munkát illetően azonban egymást kölcsönösen támogassák és álljanak a legszoro-

sabb összeköttetésben. Ez az a megoldás, amelyet az 1939. évi megbeszéléseinkben is állandóan hangoztattunk. Az egyháztanács azt a kívánását is nyilvánítja az emlékiratban, hogy a misszionáriusok legyenek a gyülekezetek tagjai. Javasolja, hogy a magasabb fokú tanintézetek az egyháztanács hatósága alá kerüljenek. Nem tudjuk, hogy a svéd misszionáriusok és a svéd egyházi misszió Upsalában székelő vezetősége milyen álláspontot foglalnak el ezen követelések irányában. Az emlékirat hozzájuk van intézve. De azt hiszünk, hogy létrejöhet a megegyezés.

Indiában a svéd misszionáriusok mellett még mindig dolgozik három munkásunk. Az ezstlandi származású Knutson misszionárius félévi szabadsága után nem tért vissza Sijaliba. Az ottani központi iskola vezetését Ulrici svéd misszionárius vette át. A változás oka ismeretlen. Knutson misszionáriust Pollachiba helyezték és ezzel olyan mezőt kapott, ahol a missziói munka különösen gazdag gyümölcsöket termelt és terem. Az ottani szolgálat tehát bizonyára sok örömet szerez neki. Paul kisasszony Tranquebarban működik. Közelebbit nem hallottunk róla. Matthes Magdolna nővérrel Madrasban annyit tudunk, hogy iskolai munkája mellett a Gurukul növendékeinek feleségeivel bibliai munkát végez. Az ezezusbeliekhez írt levelet tanulmányozza velük s főleg azt emeli ki, amit a levél az egyház lényegéről mond. A leányiskola tovább fejlődik. A kiépítés alatt levő középiskolának már most is 120 tanulója van; az elemi iskolába 370 leány jár; az óvodában 60 kisgyermeket gondoznak. Matthes Magdolnának nagy segítségére van Rhenius lelkész. Az a kevés hír, amit Indiából kapunk, arról tanuskodik, hogy a fejlődés csodálatra méltóan kedvező, kivált, ha meggondoljuk, hogy a 6. háborús évet írjuk.

Hogyan terjeszkednek a vallások?

1. A buddhizmus. A buddhizmus terjeszkedése négy okra vezethető vissza: a) az alapító korában az emberek elégedetlenek voltak a meglévő vallásokkal; b) az alapító személyisége, élet-példája és hosszú élete is nagy szerepet játszott; c) azok, akik a buddhista utat követték, közösségeket alakítottak; d) a buddhista tan jellege. — Buddha (Krisztus előtt 560—480 élt) idejében a lelkek szomjazták a vallás után, de az akkori

indiai vallások nem tudták a lelkek szomjúságát lecsillapítani. Sokféle eretnokség virágzott és sokféle újítást vezettek be a vallásos életbe. Sokan keresték az üdvösségnek valamely új módját. Maga Buddha szemmel láthatóan megtalálta a békeséget és az önmagától való megszabadulást. Buddha az általa megtalált bölcseségnek és nyolc útnak meggyőző erejű hirdetője volt. Úgy látszik teljesen meg volt győződve saját

tapasztalatai alapján tanításának igazságáról. Fáradhatatlan misszionárius volt s olyan példát adott követőinek, amely még most sem veszített hatásából. Buddha nyolcvan esztendőskorában halt meg s még a megvilágosíttatása után is olyan hosszú ideig munkálkodhatott, hogy körülbelül harminc évet szentelhetett tanainak hirdetésére és tanítványainak kiképzésére. Már életében alakultak híveiből olyan közösségek, amelyek elé erős indítást kaptak tőle ahhoz, hogy halála után is tovább terjesszék a buddhizmust. Évszázadon keresztül főleg a buddhista szerzetesek közösségei folytatták a buddhizmus terjesztésének munkáját s ezek a szerzetesek maguk is ezekben a közösségekben kaptak erőt és kiképzést. Mindezekhez hozzájárult az a talán legfontosabb tényező, hogy Buddha tanítása szabadulást kínált az újra és újra születés szakadatlan láncolatából s éppen ezért örömhír volt mindazok számára, akik az indiai uralkodó vallás szerint örökös rabjai voltak a lélekvándorlás szakadatlan robotjának. A buddhizmus főleg annak köszönheti elterjedését, hogy egy nagy fejedelem, Aszóka (Kr. e. 262—230), elfogadta a buddhizmust. Az indiai félsziget legnagyobb országának volt az uralkodója és mint ilyen, igen hathatós támogatásban tudta a buddhizmust részesíteni. Valószínű, hogy Aszóka egyrészt meggyőződésből, másrészt pedig politikai megfontolásból lett buddhista. Valószínű az, is, hogy Aszóka pártfogása nélkül a buddhizmus terjeszkedési köre nem lett volna nagyobb, mint sok más indiai szektáké. — Középszáziában és a távol Keleten a buddhizmus népszerűsége arra vezethető vissza, hogy az India északnyugati részén uralkodott Kusan dinasztia felvette a buddhizmust. A Kusan dinasztia középszázi hódító törzs volt s ahogyan sok esetben megtörtént, a hódító barbár nép átvette a meghódított indiai népnek a vallását, amikor átvette annak civilizációját. A hatalmas Kusan dinasztia révén elterjedt a buddhizmus Középszáziában s később a kínai Turkesztánban. A kevésbbé kulturált középszázi népek a magasabb kultúrájú Indiából érkező vallást annál is könnyebben befogadták, mert ezzel úgy vélték, hogy az élet fejlettebb színvonalára emelkednek. Nagy hatása volt emellett a buddhasita misszionáriusok lángoló buzgalmanak is. — Kínában aratta a

buddhizmus legnagyobb győzelmeit. Kínában a buddhizmus a Krisztus utáni második századtól a kilencedik századig fejtette ki terjeszkedő erejét. Ennek többféle oka van. Kína azokban a századokban több kisebb, egymással harcoló tartományra volt szaggatva, s a nemzeti kultúra, amelynek ereje erős központi hatalomra van utalva, elvesztette ellenálló képességét. Északkina néhány tartományra északról és nyugatról beözönlött hódítók birtokában volt; ezek a hódítók csak félig-meddig kínaiasodtak el s így könnyebben voltak megtéríthetők. Középszáziából és Indiából igen buzgó misszionáriusok érkeztek Kínába. A taoista és a buddhista tanok között voltak rokon vonások. Kínai buddhista zarándokok sűrűn ellátogattak Indiába és Kínába visszatérve, ők is beálltak a buddhizmus terjesztői közé. A buddhista misszionáriusok a buddhista tanokat hozzáidomították a régebbi kínai vallásokhoz. Ezek a kínai mezbe öltöztetett buddhista szekták voltak a legnépszerűbbek. A buddhisták óriási kínai irodalmat hoztak létre úgy fordítások, mint eredeti művek révén s ez nagy hatással volt a könyveket mindig nagy tiszteletben tartó kínaiakra. Kínában a buddhizmus virágkora a Kr. u. 6., 7. és 8-ik század. Azóta hanyatlás állt be, feltehetőleg azért, mert a buddhizmus a szülőföldjén, Indiában is lehanyaglott s ezért Indiából már nem kaphatott új erősítéseket. Másfelől a kínai állam megerősödött s ez maga után vonta a konfucianizmus felelevenedését.

A buddhizmus Kínából eljutott Koreába és Japánba. Természetes, hogy Korea, amely Kína küszöbén van, s amely időnként Kína hódoltsága alatt állt, sokat átvett hatalmas szomszédjának kultúrájából és így átvette a buddhizmust is. Japán azokban az években került szorosabb kapcsolatba a kínai kultúrával, amikor a kínai birodalom és a kínai buddhizmus egyaránt hatalmuknak tetőpontján voltak. Érthető, hogy a félig barbár, de igen életerős japán nép, amely Kína ragyogó civilizációját szívesen átvette, elfogadta a buddhizmust is, Kína akkori legaktívabb vallását. A japánok a buddhizmusban a kínai kultúra nélkülözhetetlen alkotó elemét látták. — Délkelet-Ázsiába a buddhizmus részint a kereskedelem, részint kivándorlás, részint az indiai kultúra nagy hírneve révén jutott el. (Folytatjuk.)